

Олії. Особливості використання в сучасній деревообробці

дата публікації: 2019.01.21

Опорядження меблевих виробів є найважливішою стадією обробки деревини і вважається найскладнішою. Але складність полягає не у виконанні, а у великому асортименті лакофарбових матеріалів - барвники, лаки, фарби, олії, воски та спецефекти.

Лакофарбові матеріали можна класифікувати за двома видами в залежності від того, яким чином відбувається кристалізація матеріалу (утворення плівки). **Першим** видом лакофарбових матеріалів є ті, що тверднуть за рахунок випаровування розчинника. До них відносяться нітроцелюлозні лаки та шелак. **Другим** видом є матеріали, що утворюють захисно-декоративне покриття шляхом хімічних реакцій. Це більша частина сучасних матеріалів, таких як поліуретанові, акрилові, поліефірні, а також системи кислотного та ультрафіолетового твердіння. Вони створюють міцну та тверду плівку, стійку до механічних пошкоджень, але при цьому втрачається натуральність деревини.

Саме з цієї причини все більшим попитом користуються меблеві вироби, що мають природний вигляд. Для його створення широко використовуються матеріали, в основі яких є натуральні олії та воски.

У виробництві олій застосовують лляну, тунгову, бавовняну, рицинову та інші олії, а також бджолиний та карнаубський воски. Покриття, що отримують за допомогою олій еластичні і вміру тверді. Деревина, покрита олією, дихає завдяки тому, що деревні пори відкриті і всі накоплені пари виходять на зовні. А це дозволяє зберегти верхній шар покриття без видимих дефектів. Якщо ж волога накопичується під лаком, він починає тріскатись і лущитись. Крім того, олія не просто висихає, а полімеризується, тобто відбувається хімічна реакція між молекулами олії і киснем, що міститься у повітрі (реакція окиснення). Висихання олійного покриття завжди починається з верхньої частини шару, який безпосередньо контактує з повітрям, а потім продовжується в глибині покриття. Чим товстішим є нанесений шар, тим більше часу потрібно для проходження реакції окиснення та висихання покриття.

Олію рекомендується наносити у разі покриття екзотичних порід деревини, які містять велику кількість природних олій чи смоли у своїй структурі, або стоїть завдання максимально виділити текстуру деревини; також при покритті в приміщенні з постійними значними коливаннями температури і вологості (літня дача). Олією покривають паркет, дощату підлогу під яким знаходиться система опалення (тепла підлога). Нею обробляють дерев'яні підлоги на веранді, терасі, майданчику, у альтанці (лак може витримувати обмежену кількість циклів заморожування-розморожування, а олія не має таких обмежень) та при покритті дерев'яних підлог, які постійно перебувають у контакті з водою (ванна кімната, басейн тощо). Олії можна наносити різними методами: пензликом, валиком, розпиленням, на вальцевих або лаконаливних машинах. Олії дуже економні у витраті. Один літр дозволяє покрити від 20 до 50 м². Їх рекомендовано використовувати якщо необхідно отримати «натуральний» ефект і при цьому надійно захистити деревину.

Оскільки олійні покриття не відшаровуються, а рівномірно зношуються, для їхнього оновлення не потрібно проводити складні операції по перешліфовуванню. У випадку необхідності місцевої реставрації зношеної ділянки, це можна зробити, не перефарбовуючи всієї поверхні, тоді як при місцевій реставрації традиційного лаку, залишається ореол, і щоб запобігти його виникненню частіше всього доводиться перефарбовувати всю поверхню повністю. А це створює труднощі при реставрації значних площ, наприклад у житлових приміщеннях.

Існує дві натуральні олії - лляна і тунгова.

Лляна олія буває кількох видів. Неочищена, або так звана «сира» олія, використовується рідко, оскільки вона висихає дуже повільно. Тому виробники пропонують термічно оброблену (прокип'ячену) лляну олію, яка є гущішою і сохне швидше. На ринку існують також суміші лляної олії з хімічними добавками, які прискорюють час висихання олії.

Тунгову олію отримують з горіхів тунгового дерева, яке походить з Китаю, але зараз вирощується і в інших країнах. Тунгова олія володіє хорошими водовідштовхувальними властивостями і тому добре підходить для зовнішнього використання. Вона є блідішою за лляну олію, проте не жовтіє з часом, як лляна олія, і є твердішою за неї. Щоб досягнути блискучої поверхні виробу тунгову олію слід наносити від п'яти до семи шарів, чекаючи повного висихання кожного шару. На даний час набули широкого вжитку олії, що містять у собі синтетичні домішки. Вони пришвидшують час висихання матеріалу та підвищують твердість. До таких олій можна віднести олію для підлоги. Вона доступна в різних кольорах і блисках.

Данська олія має хорошу твердість та відмінну стійкість до атмосферних впливів, оскільки вона містить УФ- фільтри та антифунгіцидні добавки. Вона дозволяє отримати покриття із сатиновим блиском і відмінною прозорістю та глибиною. Саме тому вона добре підходить для обробки терасної дошки, дерев'яних підлог, містків та палуб кораблів. Наносити її можна як ручним методом, тобто пензликом, так і методом розпилення.

Олія з вмістом воску також захищає деревину від вологи та забруднень, а воски, що входять у склад олії, дозволяють отримати покриття натурального вигляду, яке буде більш м'яке на дотик і матиме виражений матуючий ефект. Існують олії для **лазень та саун**. Вони захищають деревину від бруду і вологи, перешкоджають утворенню деревозабарвлюючих і дереворуйнівних грибів та підкреслюють структуру деревини, роблячи її більш яскравою і контрастною.

Для **дерев'яного кухонного посуду** виробники створили олії, що не містять летких органічних речовин. Тому їх можна використовувати з матеріалами, що знаходяться в прямому контакті з їжею, наприклад, кухонними стільницями, мисками для салату чи підставками для піци.

Для обробки дорогих чи антикварних меблів рекомендовано використовувати суміш бджолиного та карнаубського восків. Вона буває у рідкій або пастоподібній формах. Віск

просочує, відновлює та полірує будь-які породи деревини. Він також попереджує утворення деревних хробаків у дерев'яних виробах та запобігає утворенню тріщин і подряпин. У нас час велика увага приділяється екологічності лакофарбових матеріалів, тому олії здобувають все більшої популярності. Адже екологічність матеріалу – це Ваше здоров'я і збереження навколишнього середовища.

ТОВ "КЕМІКАЛ-ЗАХІД"

Джерело: